

REGULAMIN KONKURSU „ Literowanie na śniadanie”

I. Postanowienia ogólne

Organizatorem Konkursu jest Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna „Biblioteka pod Atlantami” w Wałbrzychu, zwana dalej Organizatorem. Konkurs jest organizowany z okazji obchodów Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego.

II. Cel konkursu

Celem konkursu jest:

- doskonalenie umiejętności językowej, jaką jest literowanie;
- rozwijanie zainteresowania językiem polskim;
- rozwijanie zainteresowania dialektami występującymi w Polsce;
- motywowanie do nauki poprzez współzawodnictwo.

III. Zasady uczestnictwa

1. Konkurs odbędzie się 21.02.2018r. o godzinie 10:00 w PIMBP Bibliotece pod Atlantami.
2. Czas trwania konkursu zależy od liczby uczestników, ale nie przekroczy trzech godzin.
3. Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 14.02.2017 r.
 - można przesłać pocztą elektroniczną na adres: konkurs@atlanty.pl
 - telefonicznie pod nr: 74 6483707
4. Uczestnikami Konkursu mogą być uczniowie klas IV - VII szkoły podstawowej.
5. Każda szkoła może zgłosić po 1 uczniu z klas IV, V, VI i VII.
6. Konkurs podzielony zostaje na dwie kategorie klas IV i V oraz VI i VII.
 - Uczniowie klas IV i V zostaną sprawdzeni z wiedzy na temat wyrazów dawnych,
 - Uczniowie klas VI i VII zostaną sprawdzeni z wiedzy na temat dialektów występujących w Polsce.
7. Uczestnicy sprawdzą swoje umiejętności w pięciu konkurencjach:
 - literowanie wyrazów,
 - zapisywanie wyrazów ze słuchu,
 - znajomość definicji wyrazów dawnych i gwary,
 - znajomości najczęściej popełnianych błędów logiczno – językowych,
 - znajomości ortografii podczas pisania dyktanda.

8. Uczestników obowiązuje zapoznanie się z listą słów.
9. Odpowiedzi na zadania pisemne uczestnicy zapisują w arkuszu konkursowym. Każdy arkusz ma przypisaną liczbę punktów.

IV. Rozstrzygnięcie konkursu

Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w dniu konkursu po obradach komisji.

O kolejności zajmowania miejsc decyduje liczba przyznanych punktów, w każdej kategorii wiekowej zostanie wyłoniony jeden Mistrz Literowania.

Wszyscy uczestnicy dostaną pamiątkowe dyplomy, a Mistrzowie Literowania nagrody (nie przewiduje się nagród za II i III miejsce).

V. Prawa autorskie i pokrewne

Wzięcie udziału w konkursie jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na wykorzystywanie danych osobowych uczestnika zgodnie z przepisami Ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Jako załącznik do Regulaminu zostanie przesłana uczestnikom zgoda na publikację wizerunku.

VI. Postanowienia końcowe

Przystąpienie do konkursu jest równoznaczne z akceptacją niniejszego Regulaminu.

Szersze informacje o konkursie dostępne są w Dziale Dziecięco-Młodzieżowym pod numerem telefonu:
(74) 648 37 07

Osoba do kontaktu: Alicja Andrzejewska

Konkurencje dla uczniów IV i V

Literowanie ze słuchu.

Uczestnik konkursu losuje cztery słowa. Każdy wyraz zostaje odczytany przez jury tylko dwa razy. Zadaniem uczestnika jest przeliterowanie wylosowanych słów. Uczestnik ma nie więcej niż 3 sekundy na zastanowienie się nad wyrazem. Za każde dobrze przeliterowane słowo uczestnik otrzymuje 1 punkt, w sumie można uzyskać 4 punkty. Za popełnienie jakiegokolwiek błędu uczestnik otrzymuje 0 punktów.

Zapisywanie wyrazów ze słuchu.

Uczestnik konkursu losuje cztery słowa. Każdy wyraz zostaje odczytany przez jury tylko dwa razy. Zadaniem uczestnika jest poprawne zapisanie wyrazu. Za każde poprawne zapisanie słowa można uzyskać 2 punkty, w sumie 8 punktów. Za popełnienie jakiegokolwiek błędu uczestnik otrzymuje 0 punktów.

Wyjaśnienie znaczenia wyrazu dawnego. (klasy IV i V)

Uczestnik konkursu losuje cztery wyrazy dawne. Zadaniem uczestnika jest wyjaśnić ich znaczenie. Za każde poprawnie wyjaśnione słowo można uzyskać 2 punkty, w sumie 8 punktów.

Błędy logiczno – językowe

Uczestnik konkursu ma za zadanie zaznaczyć na otrzymanym arkuszu prawidłową formę danego wyrażenia. Za każde 5 poprawnych odpowiedzi można uzyskać 1 punkt; w sumie można otrzymać 6 punktów.

Dyktando

Uczestnik konkursu ma za zadanie wypełnić puste miejsca w tekście odpowiednimi literami lub dwuznakami. Tekst dyktanda zostanie odczytany na głos jeden raz. Za każde 5 poprawnych odpowiedzi można uzyskać 1 punkt; w sumie można otrzymać 6 punktów. Za udzielenie wszystkich poprawnych odpowiedzi przyznany będzie 1 dodatkowy punkt.

Konkurencje dla uczniów VI i VII

Literowanie ze słuchu.

Uczestnik konkursu losuje cztery słowa. Każdy wyraz zostaje odczytany przez jury tylko dwa razy. Zadaniem uczestnika jest przeliterowanie wylosowanych słów. Uczestnik ma nie więcej niż 3 sekundy na zastanowienie się nad wyrazem. Za każde dobrze przeliterowane słowo uczestnik otrzymuje 1 punkt, w sumie można uzyskać 4 punkty. Za popełnienie jakiegokolwiek błędu uczestnik otrzymuje 0 punktów.

Zapisywanie wyrazów ze słuchu.

Uczestnik konkursu losuje cztery słowa. Każdy wyraz zostaje odczytany przez jury tylko dwa razy. Zadaniem uczestnika jest poprawne zapisanie wyrazu. Za każde poprawne zapisanie słowa można uzyskać 2 punkty, w sumie 8 punktów. Za popełnienie jakiegokolwiek błędu uczestnik otrzymuje 0 punktów.

Wyjaśnienie znaczenia wyrazów dialektów występujących w Polsce .

Uczestnik konkursu losuje cztery wyrazy dawne. Zadaniem uczestnika jest wyjaśnić ich znaczenie. Za każde poprawnie wyjaśnione słowo można uzyskać 2 punkty, w sumie 8 punktów.

Błędy logiczno – językowe

Uczestnik konkursu ma za zadanie zaznaczyć na otrzymanym arkuszu prawidłową formę danego wyrażenia. Za każde 5 poprawnych odpowiedzi można uzyskać 1 punkt; w sumie można otrzymać 6 punktów.

Dyktando

Uczestnik konkursu ma za zadanie wypełnić puste miejsca w tekście odpowiednimi literami lub dwuznakami. Tekst dyktanda zostanie odczytany na głos jeden raz. Za każde 5 poprawnych odpowiedzi można uzyskać 1 punkt; w sumie można otrzymać 6 punktów. Za udzielenie wszystkich poprawnych odpowiedzi przyznany będzie 1 dodatkowy punkt.

UWAGA!!!

Uwaga w literowaniu liczy się pierwsza wypowiedziana głoska, jeśli uczestnik się pomyli słowo nie zostanie zaliczone nawet, jeśli poprawi się natychmiast.

Załącznik nr 1 Literowanie

lp	KI IV	KI V	KI VI	KL VII
1	abażur	próchno	przerażenie	hiacynt
2	wahadło	kątomierz	rzeżucha	mózdżek
3	bukszpan	temperówka	próchno	juhas
4	późno	włóczka	dżdżysty	tempo
5	również	filharmonia	jałmużna	niepohamowany
6	żółw	żupan	ówczasnie	prehistoria
7	żółć	dżdżownica	Szczebrzeszyn	prószyć
8	narzeczona	żołądź	chrząszcz	Hoży (energiczny)
9	kszyk (ptak)	rehabilitacja	humorzasta	sufrażystki
10	jeżdżą	sprzężenie	Sowizdrzał	zastrzeżenie
11	chwalipięta	skuwka	wsuwka	szczeżują
12	wrzesień	wrzeciono	Żoliborz,	Żuławy
13	trzymiel	rzemień	Śmieszków	żorzeta
14	brzdąc	brzoskwinia	Dzierżoniów	żużlowiec
15	błahostka	konfabulacja	Skrzetuski	Koniówkówka,
16	arbitraż	bukszpan	Elektrostatyczny	Hrubieszów
17	chorągiewka	charkot	rewolwerowiec	ambiwalencja
18	družba	chirurg	transcendentny	Gzegzółka
19	gniótl	chuligan	choreografia	przeżrebki
20	halabarda	hipochondryk	jeżdżą	postrzyżyny
21	makówka	jutrzenka	małżonek	przerażenie
22	odrzwia	ościeżnica	pejzaż	przeźrzeń

23	rzadko	rządzić	rzęsisty	skądże
24	stróżka	strzelisty	tchórz	ultrafioletowy
25	wahadło	wehikuł	uschnąć	wojaże
26	wystrzał	wydarzenia	wziąć	zasuwka
27	żakiet	żarówka	żuraw	zdzierzyć
28	szczypiorek	małż	konformizm	oportunizm
29	księżnica	rekrutacja	humus	retrospekcja
30	półśłówek	mitrzyć	konfabulacja	antropomorfizm
31	choleryk	holistyczny	introligator	megalomania
32	Grzegorz	Pszczyna	apodyktyczny	Brzęczywszykiewicz
33	szczęście	cizemki	grubianin	nikczemny
34	turkawka	Bzura	bajdurzyć	szczudła
35	miąsz	trzeszczy	przechrzcić	czyżyk
36	strzelec	Jerzy	rozżarzony	różyczka
37	szuwary	Mojżesz	żniwiarz	szczygieł
38	szczaw	Wrzeszcz	szarawary	konstytucja
39	trznadel	chaszcz	strzecha	Lapidarium
40	akuszerka	wolontariusz	Krzysztof	trójdzielny

Załącznik nr 2 Wyrazy dawne dla klas IV i V

lp	Klasa 4	Klasa 5
	akuszerka – kobieta odbierająca poród	alkierz -pokój (boczny), ganek
	bakałarz – nauczyciel szkoły elementarnej (podstawowej)	bacić – uderzać, stukać
	barciarz – osoba opiekująca się pasieką	bagiew – bagno, błotniste koryto wyschłej rzeki
	biedzić się – męczyć się	bajołap – osoba, która podsłuchuje i roznosi plotki
	bigos – zmartwienie	brzechwa – tylna część strzały zapewniająca jej równowagę w locie
	boleźń – choroba	buńczuczny – chorąży u kozaków
	borowy – dozorca pilnujący niewielkiego obszaru lasu	chłodnik –zacienione miejsca w ogrodzie lub parku
	boża krówka- biedronka	chrobry - waleczny, dzielny, dziarski
	czeladź – dawna służba magnatów	cyferblat – tarcza zegarowa
	dorotka – tak mówiono na loch więzienny w zamku	czciciel – czytelnik książki
	dandys – mężczyzna przesadnie dbający o wygląd	czcić – czytać
	diduch –pierwszy skoszony podczas żniw snop pszenicy i owsa lub niemłóconego żyta, ustawiany kłosem do góry w kącie izby na Boże Narodzenie	doświtek – pora, gdy kur obwieszcza nadejście świtu
	fryga – bączek, dziecięca zabawka	drapichrust – łobuz, hultaj, nicpoń
	furtian – zakonnik pilnujący drzwi zakonu	dworzyszcze – podwórze
	gawieź – grupa wścibskich ludzi	fałszura – rodzaj dawnej sukni
	gąsior – przyrząd do wymierzania kary na wsiach; inaczej dyby	gniotek – ciasto z makiem i miodem
	gmin – ogół biednej i niewykształconej warstwy społecznej	gnuśny – człowiek bez energii do działania (pracy)
	gołowąs- młodzik, chłopiec, któremu nie zdążyły jeszcze wyrosnąć wąsy	gomółka – okrągły serek wiejski
	gulać – hucznie się bawić, szaleć, hulać	gore! – okrzyk alarmujący o pożarze
	hoc!- okrzyk towarzyszący żartom w środe popielcową	grządziel – dyszel pługa
	horda- wojska tatarskie	jątrew – żona brata (bratowa)
	hymen- małżeństwo, ślub	kandelabr – ozdobny, kilkuramienny świecznik lub lampa
	kniaź – tytuł księcia panującego dawniej na Rusi i Litwie	karawela – jednopokładowy żaglowiec z XV w.

konował –lekceważąco o złym lekarzu lub weterynarzu	karcz – pniak (z korzeniami)
krupy- kasza jęczmienna	klakier - osoba wynajęta do oklaskiwania aktora bądź widowiska; oklaskiwacz
krynolina – szeroka halka rozpięta na okrągłych drutach, nadająca sukni kształt dzwonu	klechda – stare podanie, baśń
krzykacz – osoba ogłaszająca rozkazy władcy, osoba ogłaszająca różne informacje na ważnych wydarzeniach	kleć - spiżarnia
kuzieńca – kowal	ludwisarz –rzemieślnik odlewający z metalu rzeczy codziennego użytku
lach – Polak	luty – srogi, okrutny, dziki, ostry, piekący
linijka- lekkie czterokołowe pojazdy, do których zaprzęgano jednego konia	łokietek – wyjątkowo niski człowiek
łuczywo – kawałek drewna nasyczonego smołą, używany do oświetlania	łozą – uderzenie różgą
masztalerz – starszy stajenny mający straż nad służbą stajenną	ożóg –kij do poprawiania ognia w piecu kucharskim
matecznik – trudnodostępne miejsce w puszczy, gdzie znajdują się legowiska dzikich zwierząt	pachole – młody chłopiec
mizantrop – człowiek stroniący od ludzi	paczka- zwiewna, puszysta sukienka baletnicy
po kądzieli – krewni od strony matki	pelikan – narzędzie do wrywania zębów
pociotka – córka brata lub siostry współmałżonka	piecuch – człowiek przywykły do wygod
podkurek – posiłek serwowany nad ranem po hucznej zabawie bądź pracy	piędź – miara, odległość między kciukiem, a małym palcem
podłaźniczka – czubek jodły, świerka lub sosnowa gałąź wieszane pod sufitem, jako ozdoba	piórło – berło
pokrewni – krewni (osoby, w których żyłach płynie ta sama krew)	płanetnik – demoniczna istota przebywająca w chmurach, regulująca opady atmosferyczne
pokurcz – pies, mieszaniec rasy chart z inną rasą psa	strycharz – rzemieślnik wyrabiający cegły
połowica - małżonka	swarzyć – karcieć, upominać
powinowaci – krewni męża lub żony	swat – ojciec męża córki, później także osoba kojarząca młodych
praćscia – babka żony	szampierz – przeciwnik w walce, współzawodnik

prasać- uderzyć w coś gwałtownie, często z hukiem	szatny - opiekował się szatami pozostawionymi w szatni
prasnecha – żona wnuka	szakplerz – wierzchnia część habitu w niektórych zakonach
praszczury – przodkowie	szurza – brat męża (szwagier)
rozpuk – pęknięcie	wnęk – wnuk
rzeszyć – wiązać, łączyć	żmij – smok, gad
sążeń – odległość między dłońmi rozpostartych ramion mężczyzny	zrękowiny – zaręczyny
siodłak – chłop	dzieża- duże, drewniane naczynie do wyrabiania ciasta
szwedy – smakowite duże skwarki w kaszy	grubianin- osoba źle wychowana, nietaktowna, gruboskórna.
świeścia – siostra męża (szwagierka)	lisiura- czapka z lisiego futra
wąpierz – upiór, wampir	podłotek- dziewczyna, panienka (dziś powiedzielibyśmy "nastolatka")
wiano – posag panny młodej	domieścić – doprowadzić, dopuścić

Załącznik nr 3 Gwara kl. VI i VII

Dialekt mazowiecki Dialekt małopolski Dialekt Śląski Dialekt Wielkopolski

Kl. 7

kl6

familijant – Kuzyn	gacoperz - nietoperz
pierzciń - pierścień	gapa - wrona
dychać - kaszleć	piejok - kogut
kulasy – nogi krowy lub konia	latoś – tego roku
plajta - błoto	onegdaj - wczoraj
mucek - pies	siuchna -owca
gżegżułka - biedronka	gulka - indyczka
popychel - włóczęga	śpik - sen
cuk - pociąg	cop - warkocz

deka - sufit	fejn - grzeczny
glaska- szklanka	fela - błąd
grosek - dziadek	klejt - sukienka
groska - babcia	odebrać się- sfotografować się
plota – piec kuchenny	poprzód - wcześniej
nudle - makaron	akuratny – identyczny
rychtować - przygotowywać	koło - rower
całuszka – piętka chleba	ciuk - kij
cykutka - czkawka	cyrgiel - wstążka
cacany - ładny	kukawka - kukulka
fruwok - obieżyświat	krajanki – zupa ziemniaczana
psiok – trujący grzyb	wartki - szybki
niesyta - ćma	jajocha - jajecznicza
derka - chusta	haraśny - piękny
kiszka – kwaśne mleko	geszynk -prezent
szurek -dziecko	bulwy - ziemniaki
kartofle dukane – tłuczone ziemniaki	tutka – papierowa torebka
koćmuga -komar	byma - huśtawka
westka - kamizelka	ćma - ciemność
mroczyć się – gniewać się	pyry - kartofle
blekocina- wierzba	ridel - szpadel
lichy - mizerny	obzerać – oglądać
napaść - nakarmić	potoknąć - umyć
gora - ognisko	zmrowić się – przyzwyczaić się
baca - pasterz	duje - wieje